

Zavarovana območja in Natura 2000

**Posvet “Upravljanje območij Natura 2000 v
Sloveniji” 11. November 2008**

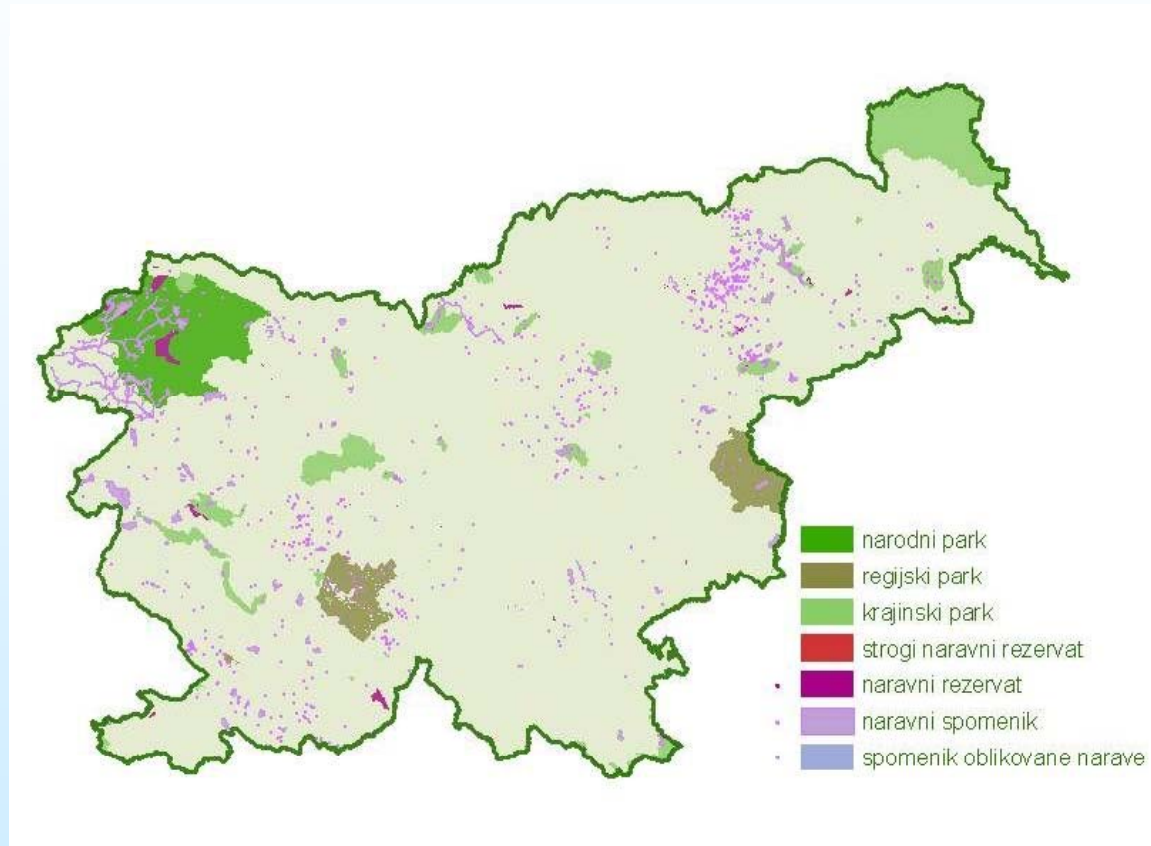
Vsebina

- I. del - **Osebna izkaznica zavarovanih območij**
- II. del - **Upravljanje zavarovanih območij**
- III. del - **Izvajanje upravljanja območij Nature 2000 v zavarovanih območjih**
- IV. del - **Zaključki**

Mladen Berginc, MOP, Sektor za zavarovana območja

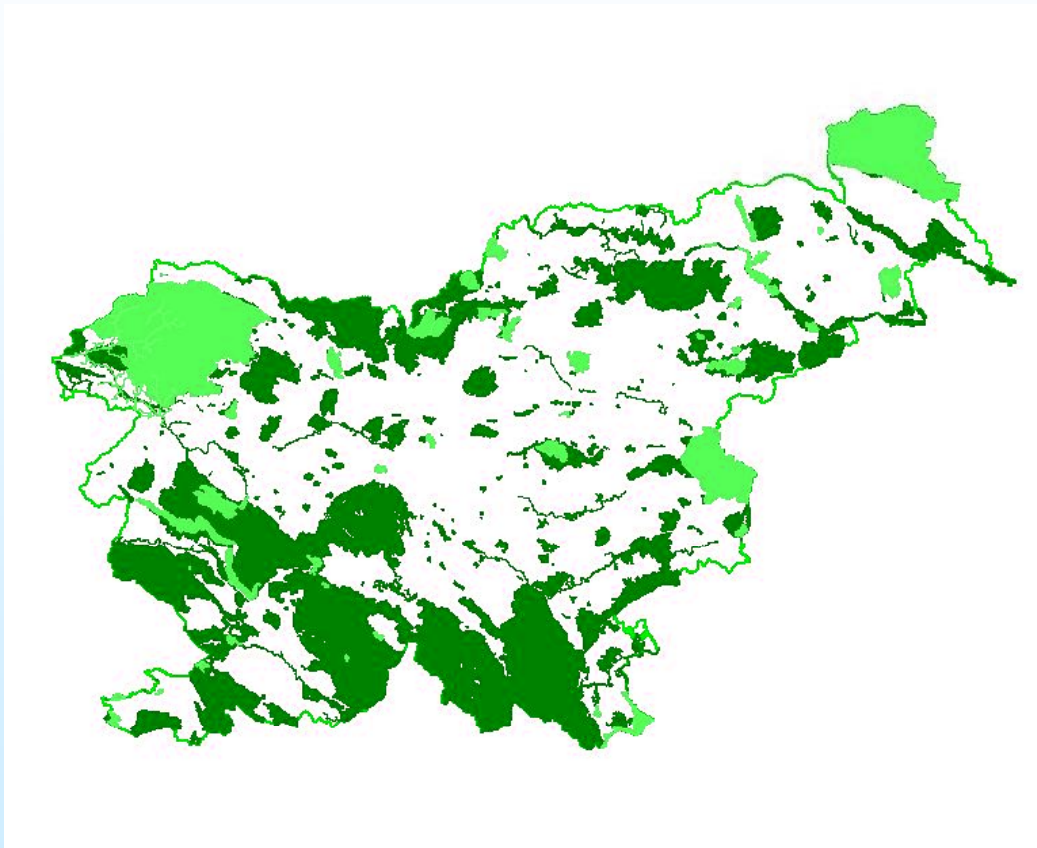
11% Slovenije ima status zavarovanega območja.

Zavarovana območja v Sloveniji

**V obstoječih parkih je 25 %
območij Natura 2000.**

Cilji zavarovanih območij

V sprejeti **Resoluciji o Nacionalnem programu varstva okolja** (december 2005) je določeno:

- zavarovanje novih širših zavarovanih območij izvajajo na naslednjih območjih: Kočevsko, Kolpa, Notranjska, Kras, Ljubljansko barje, Pohorje;
- povečanje deleža zavarovanih območij različnih kategorij za 5% površine Slovenije do 2008 oz. za 10% površine Slovenije do 2014;
- v bodočih parkih bo 2014 70% območij Nature 2000.

Kaj je upravljanje zavarovanega območja?

Upravljanje zavarovanega območja je opravljanje nalog, ki so določene v **aktu o zavarovanju** in se nanašajo na:

- varstvo naravnih vrednot;
- ohranitev biotske pestrosti-Natura 2000
- ohranitev krajinske pestrosti, kulturne dediščine;
- povezovanje deležnikov za trajnostni razvoj.

Kaj je načrt upravljanja zavarovanega območja?

Načrt upravljanja zavarovanega območja je **programski akt**, s katerim se tudi ob upoštevanju potreb lokalnega prebivalstva določijo:

- Na kakšen način se dosega postavljeni cilji varstva, rabe in upravljanja zavarovanega območja,
- podrobnejše usmeritve za ohranjanje biotske raznovrstnosti, krajinske pestrosti in varstvo naravnih vrednot;
- razvojne usmeritve.

Vsebina načrta upravljanja zavarovanega območja

- **strategija (vizija) bodočega razvoja in varstva zavarovanega območja**, ki skladno s cilji ohranjanja narave in skladno z interesi vseh, ki na območju živijo ali so z njim v povezavi, določa želeno stanje;
- **program upravljanja**, ki določa način varstva, rabe in upravljanja ZO z vidika ohranjanja narave ter usmeritve za varstvo in razvoj drugih dejavnosti, ki so potrebne za doseganje namena zavarovanja;
- **operativni načrt** izvedbe v prostoru, termini izvedbe, finančna sredstva in izvajalci.

Izvajanje Nature 2000 z zavarovanimi območji

Program upravljanja območij Nature 2000 za obdobje 2007 – 2013 določa z namenom ohranjanja biotske raznovrstnosti

Kakšni so potrebni varstveni ukrepi za npr:

- Ohranjanje ekoloških značilnosti habitata posameznih vrst
- Ohranjanje habitatnih tipov v sedanjem obsegu
- Preprečevanje negativnih vplivov množičnega obiskovanja

Izvajanje Nature 2000 z zavarovanimi območji

Instrumenti so z vidika zavarovanih območij:

- Načrtovanje novih zavarovanih območij
- Načrti upravljanja
  - Skrbništvo, koncesije, odkupi in pogodbeno varstvo
  - Koordinacija aktivnosti med sektorji
  - Spremljanje stanja
  - Označitve v naravi
- Aktivna komunikacija
- Izobraževanje in ozaveščanje

Izvajanje Nature 2000 in načrt upravljanja

Z namenom izvajanja varstvenih ukrepov iz operativnega programa lahko načrt upravljanja določa:

- 1. Strategije varstva in razvoja**, ki opredeljuje podrobnejše spodbude, usmeritve, omejitve za posamezne dejavnosti v parku z namenom doseganja ciljev parka
- 2. Program upravljanja po posameznih dejavnosti, ki vključuje:**
  - Ukrepe varstva narave, med drugim tudi območja in prioritete za pogodbeno varstvo in skrbništvo in druge ukrepe, ki so potrebni za izvajanje Nature 2000
  - Ukrepe prilagojene kmetijske prakse, gozdnogospodarske rabe, lovstva in ribištva ter ukrepe upravljanja voda
  - Ukrepe trajnostnega razvoja predvsem s področja turizma, prometa in rekreacije (parkovna infarstruktura, označitev, usmerjanje obiska) in regionalnega razvoja
  - **3. Spremljanje izvajanja načrta** upravljanja katerega del je tudi spremljanje stanja in nadzor pa je del.

Primeri iz prakse

Kozjanski regijski park (pogodbeno varstvo, izvajanje kmetijske dejavnosti, ki zagotavlja stanje HT)

Projekti investiranja v parkovno infrastrukturo (TNP, NRŠZ, KPS, RPŠJ)

Krajinski park Goričko (priprava načrta upravljanja-kmetijstvo)

Triglavski narodni park (prekomejni projekt za Natura 2000 izven parkovnega območja)

Načrti upravljanja zavarovanih območij – pregled stanja

- **Regijski park Škocjanske jame** (Program varstva in razvoja 2006-2010)
- **Naravni rezervat Škocjanski zatok** (Program varstva in razvoja 2007-2011)
- **Krajinski park Sečoveljske soline** (priprava NU v zaključni fazi)
- **Krajinski park Goričko** (NU v pripravi, sprejem I. 2009)
- **Kozjanski regijski park** (priprava novega ustanovitvenega akta, predlog NU sicer pripravljen)
- **Triglavski narodni park** (priprava novega ustanovitvenega akta, v teku priprava NU)
- **Krajinski park Kolpa** (priprava NU v začetni fazi)

Zaključki – zavarovana območja

- so učinkovit instrument za ohranjanje biotske raznovrstnosti, krajinske pestrosti in varstvo naravnih vrednot;
  - so instrument za upravljanje Nature 2000;
- so mesto združevanja sektorskih politik (prostor, kultura, turizem, kmetijstvo in razvoj podeželja, regionalni razvoj, izobraževanje,..)
  - zagotavljajo s svojimi potenciali območja oblikovanja kakovostnega bivalnega okolja in izvajanja konkurenčnega gospodarstva;
    - oblikujejo nove razvojne priložnosti za prebivalce
    - povečujejo številčnost in dobro počutje obiskovalcev;
- omogočajo izvajanje številnih drugih nalog, kot so npr. monitoring stanja, poročanje, nadzor, informiranje javnosti ipd.